Us imagineu una #BibliotecaEscolar...

com a agent d'accés i participació a la cultura digital?

Recull d'idees i pràctiques inspiradores (5/5)

MARTA ROIG | ANNA JUAN

biblio@evolució

FUNDACIÓ JAUME BOFILL

CRIDES EDUCACIÓ DEMÀ

DOTANT LA BIBLIOTECA D'UNA COL·LECCIÓ DIGITAL INTERESSANT

Seleccionant recursos interessants i de qualitat

Amb eines i continguts complementaris als de la biblioteca física, que obrin noves possibilitats de servei.

És important, per exemple, fer una anàlisi de totes les tipologies de continguts que podem oferir en un **format digital**: des de llibres electrònics, a obres de literatura pròpiament digital, la selecció de webs i recursos informatius, la incorporació de videojocs, plataformes de cinema, sèries i documentals online, apps, etc.

El projecte de l'especialista Lucas Ramada "**EstoNoVaDeLibros**" pretén facilitar a les famílies i als mediadors una selecció d'apps, videojocs i continguts ficcionals digitals diversos així com eines que els puguin ajudar a aprofitar el seu potencial.

Podeu seguir:

Els seus continguts que va publicant a través de l'aplicació *Instagram*: https://www.instagram.com/estonovadelibros/?hl=es

O les recomanacions de LIJ digital que el mateix especialista coordina en el grup de recerca Gretel, de la UAB: http://www.gretel.cat/recomanacions-lij-digital/

I si en voleu saber més, podeu escoltar el *podcast* de la conversa que va mantenir amb la mediadora Ana Garralón:

http://anatarambana.blogspot.com.es/2018/02/podcast-3-pero-que-es-esto-de-la.html

Imatge del projecte *EstoNoVaDeLibros* i la tesi amb el mateix nom, de l'especialista en Literatura infantil i juvenil digital Lucas Ramada.

DOTANT LA BIBLIOTECA D'UNA COL·LECCIÓ DIGITAL INTERESSANT

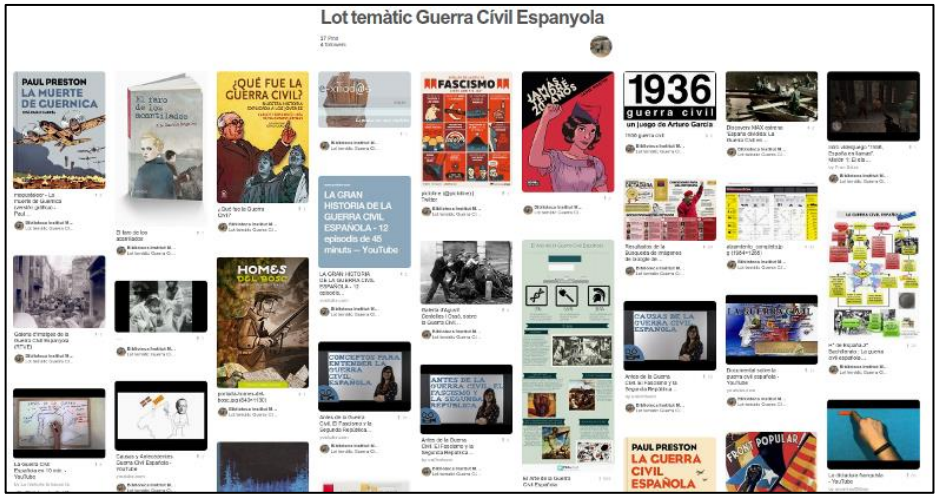

Foto del bloc bliotecarioenlaescuela.blogspot.com.

Identificant bones plataformes d'accés i gestió dels continguts digitals

Un cop tinguem clars els continguts, caldrà pensar en les plataformes d'accés, la gestió de les llicències,...

I és que pensar en els hàbits dels usuaris i les plataformes que els són més properes és clau per facilitar l'accés a la cultura contemporània en la multiplicitat de formats en què s'elabora, tal i com ho intentem fer amb la cultura impresa.

Al bloc del bibliotecari escolar Carlos Ortiz podreu trobar algunes recomanacions per a crear una biblioteca escolar digital amb material atractiu pels alumnes i una bona selecció de recursos.

https://bibliotecarioenlaescuela.blogspot.com.es/2017/09/iniciando-biblioteca-escolar-digital.html

COMPARTINT AMB LECTORS D'ARREU L'EXPERIÈNCIA LITERÀRIA DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Organitzant trobades virtuals

A partir d'eines com **Skype** o **Hangouts**, la biblioteca té la possibilitat de connectar a la comunitat educativa **amb autors, especialistes o clubs de lectura d'altres escoles** amb qui podria ser complicat trobar-se físicament i salvar així la distància geogràfica que els separa.

Les Biblioteques de Barcelona per exemple, fa un temps que tenen un projecte amb Medellín (Colòmbia) i els usuaris d'alguns clubs de lectura d'aquí, comparteixen tertúlies amb clubs de lectura colombians.

http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/ca/noticia/inici-del-club-de-lectura-internacional-barcelona-medellzn

Instal·lant racons o cabines de gravació

A partir del que proposa el projecte francès Juke-Box Adós del Salon du Livre et la Presses Jeunesse, podríem imaginar la possibilitat d'instal·lar en un racó de la biblioteca un petit equip preparat per a que els infants puguin gravar-se fragments de lectures que els agraden, recomanacions de lectura o contes sencers en veu alta per produir audiollibres.

COMPARTINT AMB LECTORS D'ARREU L'EXPERIÈNCIA LITERÀRIA DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Estudiant plataformes digitals pensades per a la socialització de l'experiència lectora

Què llegeixes? El portal promogut per la Institució de les Lletres Catalanes que, a partir de fòrums per a lectors de diferents franges, facilita la prescripció, la recomanació entre iguals i la socialització de l'experiència lectora d'infants i joves lectors d'arreu de Catalunya. http://www.quellegeixes.cat/splash/splash.php

Leoteca, és una plataforma de seguiment de lectura en forma de xarxa social destinada a l'ús escolar i familiar. Entreu i mireu tot el que us proposa!

https://www.leoteca.es/leoteca#ml3

Alerta! És important distingir propostes com les que s'han citat de webs i apps que proposen programes per al treball de la competència lectora, la velocitat, la comprensió, a partir de jocs o exercicis concrets, no perquè no puguin ser interessants, sinó perquè es tracta de productes amb uns objectius diferents.

COMPARTINT AMB LECTORS D'ARREU L'EXPERIÈNCIA LITERÀRIA DE LA COMUNITAT EDUCATIVA

Proposant clubs de lectura digitals a la comunitat educativa

On pares, mares i infants puguin compartir les seves valoracions sobre els llibres que estan llegint, construint així un univers literari comú.

El club de lectura virtual "**Llibre de família**" de les Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, ens pot servir d'inspiració. Es tracta d'un club de lectura coordinat per l'escriptora Anna Manso i adreçat específicament a pares i mares que s'ofereix de forma oberta a qualsevol família de Catalunya que hi estigui interessada i que fa servir la plataforma Readgroups.com!

http://biblioteques.gencat.cat/ca/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/promocio_lectura_cultura/clubs_lectura/Llibre-de-familia/

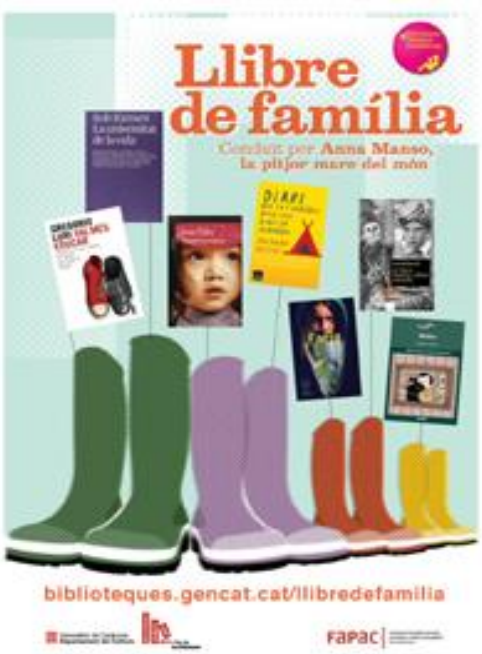

FORMANT ALS DOCENTS, ALS ESTUDIANTS I LES FAMÍLIES

- En **literatura digital infantil i juvenil**.
- En **alfabetització digital**.
- En **competència ficcional**.
- En **criteris d'anàlisi i selecció de continguts digitals per a la biblioteca**: apps, videojocs, sèries, pel·lícules, documentals, música, etc.

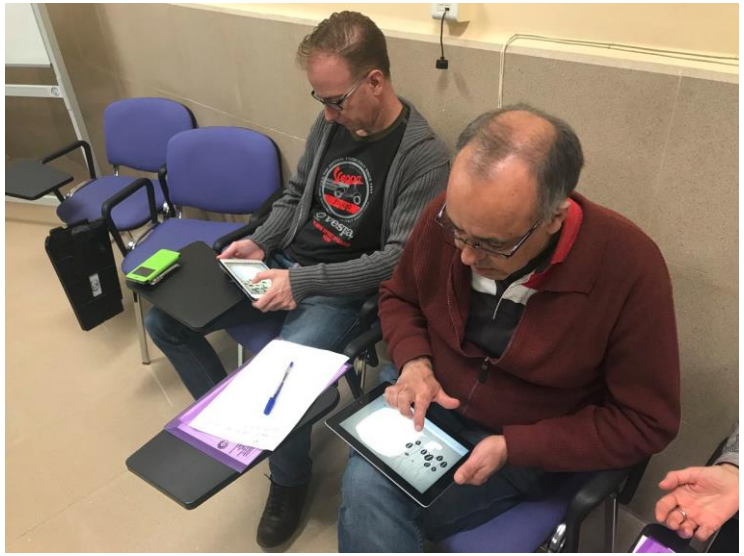

Foto d'una sessió del curs "Educación literaria, más allá del papel", al CRP de Plasencia.

POTENCIANT LA REFLEXIÓ I LA CONSTRUCCIÓ DE CONEIXEMENT DIGITAL

Amb viquimaratons o projectes de millora d'entrades de la viquipèdia

Un professor de literatura dels Estats Units va proposar un projecte de recerca i escriptura a la Viquipèdia, que cercava millorar determinades entrades de l'enciclopèdia, que ens podria servir d'inspiració. https://en.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:WikiProject_Murder_Madness_and_Mayhem

A casa nostra ja fa anys que algunes biblioteques catalanes, arxius, museus i d'altres institucions organitzen vikimaratons, jornades on un grup de viquipedistes, formats per a l'ocasió, es reuneixen per editar o crear articles a la viquipèdia, per exemple al voltant d'un tema concret.

Us imagineu què podria donar de sí l'organització d'una viquimarató en un institut? http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notapremsavw/298279/ca/biblioteques-catalunya-participen-campanya-internacional-ampliar-continguts-viquipedia.do

Si us decidiu, us pot ajudar contactar prèviament amb l'**Amical Wikimedia**, una organització de casa nostra que promou la Viquipèdia, els seus projectes germans, el coneixement lliure en català i la cultura catalana a dins i fora de la xarxa. https://www.wikimedia.cat/

Reflexionant sobre l'accés a les dades

El Repte "Barcelona, Dades Obertes" s'adreça als alumnes de 3r i 4t d'ESO dels centres públics de la ciutat de Barcelona i, a través del seu professorat, s'inscriu dins l'aprenentatge basat en projectes. Incita als estudiants a investigar sobre els seu entorn amb informació exclusivament provinent de l'Open Data. I pot ser una bona forma d'aprendre a utilitzar les dades de forma responsable! http://opendata-ajuntament.barcelona.cat/ca/repte#Num1

Fotografia del web "Barcelona, Open Data"

INCORPORANT TECNOLOGIES INTERACTIVES EN EL PROPI ESPAI DE LA BIBLIOTECA

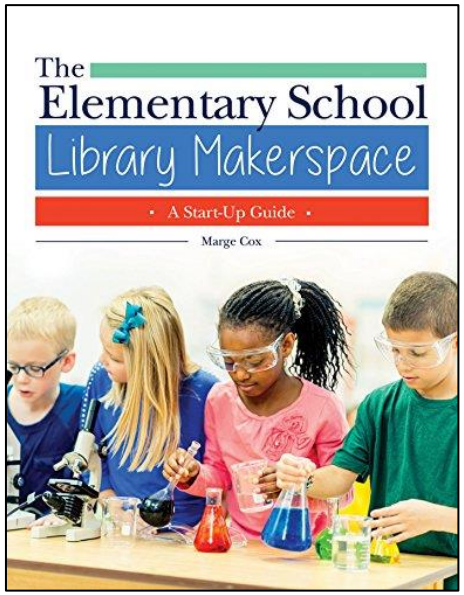

Espais Maker

Són forces les biblioteques públiques anglosaxones que han començat a incorporar **"espais maker"**. Poc a poc, aquesta tendència comença a arribar també en algunes de les nostres biblioteques públiques. Els projectes que hi ha en funcionament es troben encara en una etapa molt experimental i es basen sobretot en la incorporació de propostes i dispositius tecnològics com les impressores 3D, els tallers de robòtica i programació o la creació de Living Labs com el de la Biblioteca Volpelleres de St. Cugat, però també tallers relacionats amb la cultura DIY, les manualitats o l'artesania.

Tenen sentit projectes d'aquestes característiques en el context de la biblioteca escolar? Els que vulgueu indagar les possibilitats que obren projectes d'aquest estil podeu consultar algunes publicacions recents com:

The Elementary School Library Makerspace: A Start-Up Guide.

És important que penseu bé des de l'inici quina relació tindran totes les accions amb aquests dispositius amb el fons de la biblioteca, en què contribueixen i quines oportunitats pedagògiques ens obre el fet de caminar en aquesta direcció.

INCORPORANT TECNOLOGIES INTERACTIVES EN EL PROPI ESPAI DE LA BIBLIOTECA

Racons per a la lectura digital

A través de lectures compartides i guiades d'obres de literatura digital i de video-jocs, podem ampliar el concepte de la competència literària a la competència ficcional.

A través de la creació de racons exclusivament pensats per a la lectura digital, amb tauletes incrustades en taules a la mesura del lectors o amb ordinadors capats a enllaços, amb obres seleccionades per la seva qualitat i el seu interès.

Lectura compartida al CEIP Fray Pablo de Colindres.

Biblioteca pública de Bergen, Noruega.

INCORPORANT TECNOLOGIES INTERACTIVES EN EL PROPI ESPAI DE LA BIBLIOTECA

Artilugis i dispositius per a una biblioteca interactiva

AL CEIP Fray Pablo de Colindres, a Astúries, han començat a construir una **col·lecció de literatura infantil digital**, han instal·lat una pantalla tàctil a la biblioteca escolar i han començat a implementar sessions de joc i lectura, com una via més per treballar la competència literària i ficcional de l'alumnat.

També us pot inspirar, i molt, investigar el projecte de 5 biblioteques públiques daneses (http://www.urbanmediaspace.dk/en/mediaspace/library-future/projects/interactive-childrens-library) i tots els projectes de l'***Urban Mediaspace* de la biblioteca pública de Aarhus** que podeu consultar des de la mateixa pàgina.

Teniu enllaços per veure els prototips resultants del procés de reflexió que van fer https://www.youtube.com/watch?v=Fu7XciJi6xY però també conèixer millor el procés de treball que van seguir per fer partícips els propis infants i joves: https://www.youtube.com/watch?v=2YjR7dFjSQU

Més enllà de la sofisticació tecnològica d'algunes propostes hi trobareu algunes idees que poden ser fàcils d'adaptar com per exemple barrets amb uns auriculars incorporats, per sentir àudiocontes de diferents gèneres, en funció del barret escollit.

A dalt: Pantalla tàctil de la biblioteca escolar del CEIP Fray Pablo de Colindres. A baix, imatge del projecte danès *The interactive Children's library*.

INCORPORANT TECNOLOGIES INTERACTIVES EN EL PROPI ESPAI DE LA BIBLIOTECA

Codis QR

L'ús de codis QR, ens podria permetre convertir tot el centre en una gran biblioteca. Us imagineu com imatges dels lloms dels llibres de la biblioteca podrien folrar passadissos, parets del pati, lavabos… per enllaçar amb el catàleg de la biblioteca i **visibilitzar el fons més enllà dels seus murs**? La informació d'una iniciativa realitzada al metro de Nova York potser us inspira: https://mobile.nytimes.com/2017/06/08/nyregion/new-york-today-subway-library-mta-nypl-frank-lloyd-wright.html?_r=1&referer=https://t.co/2t3a8wkbEp?amp=1

Aquesta tecnologia, però, també ens permetria:

- Enregistrar video-ressenyes, pujar-les al youtube, convertir els enllaços en codis QR i enganxant-los a les contracobertes interiors dels llibres per que els lectors puguin **escoltar les valoracions dels seus companys abans del préstec**.
- **Dotar les exposicions temàtiques** que la biblioteca pugui muntar **de continguts complementaris** que l'enriqueixin.
- **Oferir** als usuaris **continguts digitals relacionats amb llibres i recursos de la biblioteca**, seleccionats per l'equip de la biblioteca o bé elaborats pel propi alumnat durant el treball d'aquella obra.
- **Crear audio-guies** amb els propis infants, a partir de vídeos o àudios que permetin als que visiten la biblioteca per primera vegada, entendre com funciona i com s'organitza a partir de la veu d'alguns dels seus companys i companyes de centre.

Exposició de video-ressenyes amb codis QR per compartir les lectures amb les famílies al centre. CEIP Francesc Aldea de Terrassa.

FENT-LA ESDEVENIR UNA INCUBADORA DE PROJECTES

Creant projectes a partir de recursos i continguts digitals estimulants

Algunes sèries, documentals, apps i pàgines web poden ser estímuls suggeridors per a l'obertura d'un projecte de treball amb l'alumnat.

Les possibilitats són tan infinites com el nombre de recursos i la clau està en la selecció d'aquelles que poden despertar processos més interessants i la difusió d'aquestes entre el personal docent que li pot treure més suc!

Per exemple la pàgina **VanGo Yourself**, una iniciativa d'Europena que proposa recrear alguns quadres de la història de l'art, fer-ne una foto i compartir-la, podria ser una invitació magnífica per convidar a l'alumnat a jugar amb algunes de les obres més famoses de la història de l'art i fins i tot ens podria servir com a inspiració per convidar a infants i família a recrear escenes dels seus llibres preferits!

Més informació del projecte:
https://www.eldiario.es/colaboratorio/momento-culturales-colaborativas-dominio-publico_6_399720041.html

US INSPIRA?

Compartiu a les xarxes socials aquestes i altres propostes inspiradores amb l'etiqueta #Bibliorevolució!

Expliqueu-nos quina ha estat la proposta que us ha semblat més interessant, proposeu-nos noves pràctiques fins ara desconegudes i no deixeu d'imaginar nous usos de la biblioteca escolar, perquè qualsevol petit i gran detall pot facilitar la biblio(r)evolució a d'altres centres educatius.

Sigueu font d'inspiració!

© Fundació Jaume Bofill, 2018 Autoria: Marta Roig i Anna Juan

biblio(r)evolució

CRIDES EDUCACIÓ DEMÀ

SI VOLS SABER-NE MÉS, ENTRA AL WEB

WWW.EDUCACIODEMA.CAT

info@educaciodema.cat

#bibliorevolucio

facebook.com/FundacioJaumeBofill
@FundacioBofill